

Θέμα για τον Κλείταρχο - Ε' δημοτικού

Σύνολο: ... /100

Η μοίρα των βιβλίων είναι γραμμένη στ' άστρα

Ρωτούν συχνά οι μεγάλοι τι θ' απογίνουν τα βιβλία, όταν τα παιδιά θα πάψουν να τα διαβάζουν. Μια απάντηση μπορεί να είναι αυτή: «Θα τα φορτώσουμε όλα σε ένα διαστημόπλοιο και θα τα στείλουμε στ' άστρα!»

Ωωω! Τα βιβλία μοιάζουν στ' αλήθεια με άστρα στον νυχτερινό ουρανό. Είναι τόσα πολλά, που δεν μπορούμε να τα μετρήσουμε και συχνά είναι τόσο μακριά μας, που μας φαίνεται ακατόρθωτο να τα φτάσουμε.

Μήπως λέει κανένας ότι τα παιδιά δεν μπορούν να καταλάβουν μια τέτοια ιστορία επιστημονικής φαντασίας; Πολύ καλά λοιπόν, θα γυρίσω στη γη και θ' αφήσω τον εαυτό μου να θυμηθεί τα βιβλία της παιδικής μου ηλικίας. Αχ, τα πολυτιμότερα βιβλία ήρθαν σε μένα πάνω σε ένα κάρο... Δηλαδή όχι πρώτα σ' εμένα, μα στη μητέρα μου. Ήταν το κάρο του πολέμου.

Στεκόταν στην άκρη του δρόμου μια μέρα, όταν ένα κάρο έφθασε με θόρυβο - μια καρότσα για σανό γεμάτη βιβλία ως πάνω που την έσερναν τα άλογα. Ο καροτσιέρης είπε στη μητέρα μου ότι μετέφερε τα βιβλία από τη βιβλιοθήκη της πόλης σε κάποιο μέρος ασφαλές, για να μην καταστραφούν.

Την εποχή εκείνη η μητέρα μου ήταν ένα μικρό κορίτσι που αγαπούσε το διάβασμα και στη θέα εκείνης της θάλασσας από βιβλία, τα μάτια της άστραψαν σαν άστρα. Ως τότε, τα κάρα που είχε δει ήταν γεμάτα μόνο με σανό, άχυρο ή κοπριά. Ένα κάρο γεμάτο βιβλία ήταν για εκείνη κάτι παραμυθένιο. Πήρε λοιπόν το θάρρος και ρώτησε:

«Σας παρακαλώ, μπορείτε να μου δώσετε έστω κι ένα μόνο βιβλίο απ' αυτή τη στοίβα;»

Ο άνθρωπος χαμογέλασε, της έγνεψε ναι, κατέβηκε από το κάρο και της είπε: «Μπορείς να πάρεις στο σπίτι σου όσα πέσουν κάτω!»

Τα βιβλία ξεχύθηκαν με θόρυβο στον σκονισμένο δρόμο και σε λίγο το κάρο χάθηκε σε μια στροφή. Η μητέρα μου τα μάζεψε με λαχτάρα, νιώθοντας την καρδιά της να χτυπάει δυνατά. Όταν τίναξε από πάνω τους τη σκόνη, ανακάλυψε ότι ανάμεσά τους βρισκόταν κατά τύχη μια πλήρης σειρά με τα παραμύθια του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν. Μέσα στους πέντε τόμους με τα διαφορετικά χρώματα στα εξώφυλλα δεν υπήρχε ούτε μια εικόνα, όμως με τρόπο θαυμαστό τα βιβλία εκείνα φώτιζαν τις νύχτες της μητέρας μου.

Τα χρόνια πέρασαν και τα βιβλία εκείνα έφτασαν ως εμένα. Τα κουβαλούσα πάντα μαζί μου στους σκονισμένους δρόμους της δικής μου ζωής. Για ποια σκόνη μιλώ, θα με ρωτήσετε.

Μμμ... Ίσως είχα κατά νου την αστερόσκηνη που πέφτει στα μάτια μας, όταν καθόμαστε σε μια καρέκλα και διαβάζουμε κάποια νύχτα σκοτεινή. Αν, δηλαδή, διαβάζουμε κάποιο βιβλίο. Γιατί βέβαια μπορούμε να διαβάζουμε πολλών λογιών πράγματα: Ένα ανθρώπινο πρόσωπο, τις γραμμές στην παλάμη μας, τ' άστρα.

Τα άστρα είναι βιβλία στον νυχτερινό ουρανό και φωτίζουν το σκοτάδι. Όποτε αναρωτιέμαι αν αξίζει να γράψω ένα ακόμη βιβλίο, κοιτάζω τον ουρανό και λέω στον εαυτό μου ότι το σύμπαν είναι όντως απέραντο και σίγουρα υπάρχει χώρος για το μικρό μου αστέρι.

Jan Uliciansky

Μετάφραση: Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου

Το μήνυμα για την Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου (διασκευή)

Δραστηριότητες κατανόησης γραπτού λόγου

1. Κυκλώνω τη σωστή απάντηση που είναι μία κάθε φορά. /10

α) Τα βιβλία μοιάζουν με άστρα στο νυχτερινό ουρανό, γιατί:

- Είναι τόσα πολλά, που δεν μπορούμε να τα μετρήσουμε.
- Είναι τόσο μακριά μας, που μας φαίνεται ακατόρθωτο να τα φτάσουμε.
- Και τα δύο παραπάνω.

β) Ποιος έδωσε στον συγγραφέα τα πρώτα του βιβλία;

- Τα δανείστηκε από τη βιβλιοθήκη της πόλης του.
- Του τα έδωσε ένας καρτσιέρης.
- Ήταν βιβλία της μητέρας του.

γ) Ο καρτσιέρης μετέφερε τα βιβλία με το κάρο του:

- Για να τα καταστρέψει.
- Για να τα προστατέψει από πιθανή καταστροφή.
- Για να τα χαρίσει στα παιδιά της γειτονιάς.

δ) Το κείμενο αυτό αναφέρεται στο:

- παρελθόν
- παρόν
- μέλλον
- και στα τρία (παρελθόν-παρόν-μέλλον)

ε) Ο αφηγητής της ιστορίας είναι:

- ένα παιδί
- ένας συγγραφέας
- ένα παιδί με τη μητέρα του
- ο Χανς Κρίστιαν Άντερσεν

2. Γράφω μία πρόταση του κειμένου που δείχνει: /10

α) την αντίδραση της μητέρας, όταν είδε το κάρο με τα βιβλία.

«τα μάτια της άστραψαν σαν άστρα» /

«Ένα κάρο γεμάτο βιβλία ήταν για εκείνη κάτι παραμυθένιο.»

β) ότι η μητέρα ζούσε σε σε περίοδο πολέμου.

«Ήταν το κάρο του πολέμου.»

γ) ότι ο αφηγητής αγαπούσε τα βιβλία της μητέρας του.

«Αχ, τα πολυτιμότερα βιβλία ήρθαν σε μένα πάνω σε ένα κάρο»

«Τα κουβαλούσα πάντα μαζί μου στους σκονισμένους δρόμους της δικής μου ζωής.»

δ) ότι οι εικόνες στα βιβλία δεν είναι απαραίτητες.

«Μέσα στους πέντε τόμους με τα διαφορετικά χρώματα στα εξώφυλλα δεν υπήρχε ούτε μια εικόνα, όμως με τρόπο θαυμαστό τα βιβλία εκείνα φώτιζαν τις νύχτες της μητέρας μου.»

ε) ότι τα βιβλία μοιάζουν με άστρα.

«Τα βιβλία μοιάζουν στ' αλήθεια με άστρα στον νυχτερινό ουρανό.»

«Τα άστρα είναι βιβλία στο νυχτερινό ουρανό και φωτίζουν το σκοτάδι.»

3. Διαβάζω προσεκτικά τα παρακάτω αποσπάσματα και κυκλώνω αν πρόκειται για αφήγηση ή περιγραφή. /10

Τα βιβλία ξεχύθηκαν με θόρυβο στο σκονισμένο δρόμο και σε λίγο το κάρο χάθηκε σε μια στροφή. Η μητέρα μου τα μάζεψε με λαχτάρα, νιώθοντας την καρδιά της να χτυπάει δυνατά. Όταν τίναξε από πάνω τους τη σκόνη, ανακάλυψε ότι ανάμεσά τους βρισκόταν κατά τύχη μια πλήρης σειρά με τα παραμύθια του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν.

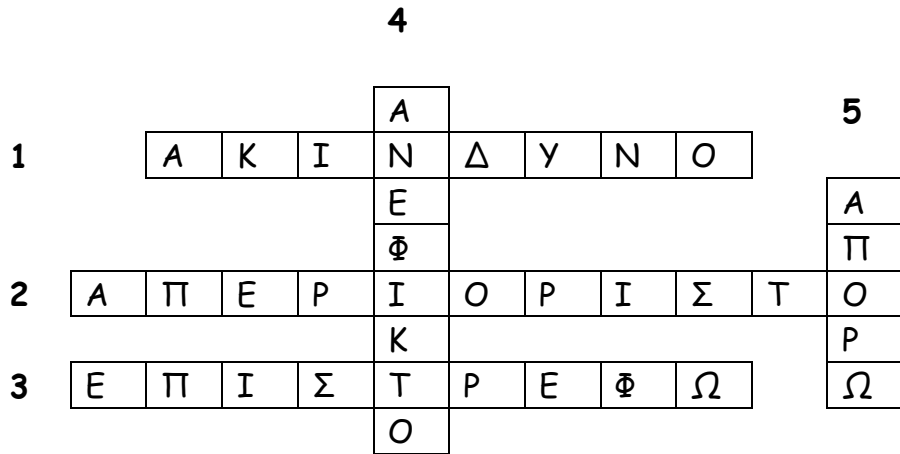
αφήγηση ή περιγραφή

Τα βιβλία μοιάζουν στ' αλήθεια με άστρα στον νυχτερινό ουρανό. Είναι τόσα πολλά, που δεν μπορούμε να τα μετρήσουμε και συχνά είναι τόσο μακριά μας, που μας φαίνεται ακατόρθωτο να τα φτάσουμε.

αφήγηση ή περιγραφή

Δραστηριότητες Λεξιλογίου

4. Βρίσκω τα συνώνυμα των λέξεων με την έντονη γραφή και τα γράφω στο σταυρόλεξο. /10

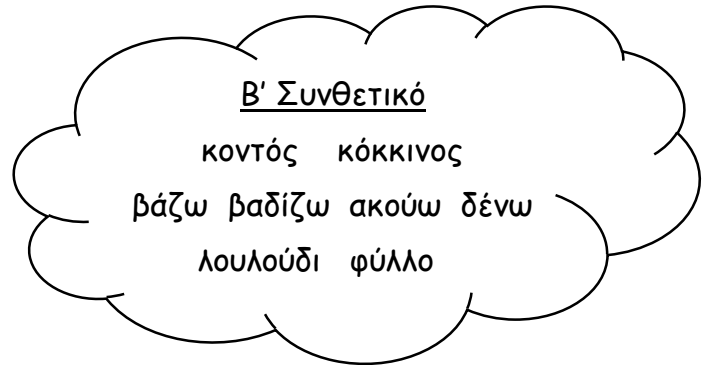
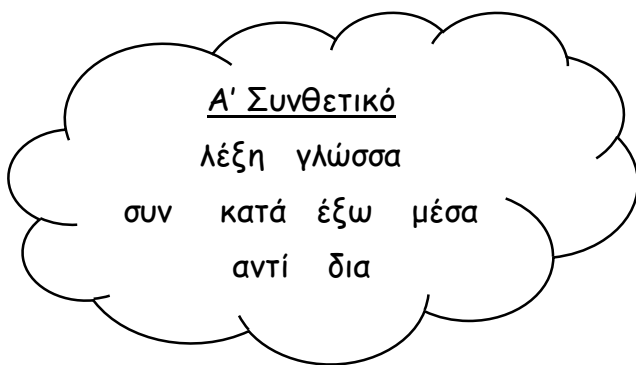
ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

- 1) ... μετέφερε τα βιβλία σε κάποιο μέρος **ασφαλές**...
- 2) ... το σύμπαν είναι όντως **απέραντο**...
- 3) ... **γυρίζω** στη γη...

ΚΑΘΕΤΑ

- 4) ...μας φαίνεται **ακατόρθωτο**...
- 5) Όποτε **αναρωτιέμαι** αν αξίζει...

5. Συνδυάζω και γράφω **πέντε** σύνθετες λέξεις. (Κάποια συνθετικά περισσεύουν). /10

Σύνθετες λέξεις: διαβάζω, γλωσσοδέτης, συμβαδίζω, εξώφυλλο, κατακόκκινος.

6. Κυκλώνω την κατάλληλη λέξη που συμπληρώνει τις προτάσεις. /10

- Η Ματίλντα διαβάζει πολλά βιβλία. Είναι πραγματική

- α) βιβλιοφάγος β) βιβλιογραφία γ) βιβλιομανία

- Ο με βοήθησε να βρω το βιβλίο που έψαχνα.
α) βιβλιοστάτης β) βιβλιοθηκάριος γ) βιβλιοφάγος
- Η σωστή βοηθά τους αναγνώστες να ενημερωθούν για τα νέα βιβλία.
α) βιβλιογραφία β) βιβλιοκριτική γ) βιβλιοδεσία
- Στο σπίτι του έχει μια πλούσια
α) βιβλιοδεσία β) βιβλιοπαρουσίαση γ) βιβλιοθήκη

Δραστηριότητες γραμματικής και συντακτικού

7. Στο κείμενο υπάρχει ο παρακάτω διάλογος μεταξύ μητέρας και καροτσιέρη. /10

Το κορίτσι ρώτησε τον καροτσιέρη: «Σας παρακαλώ, μπορείτε να μου δώσετε έστω κι ένα μόνο βιβλίο απ' αυτή τη στοίβα;»
Ο καροτσιέρης χαμογέλασε και της είπε: «Μπορείς να πάρεις στο σπίτι σου όσα πέσουν κάτω!».

Φαντάσου ότι βλέπεις αυτή τη σκηνή και την περιγράφεις σε κάποιον άλλο σε πλάγιο λόγο:

Το κορίτσι ρώτησε τον καροτσιέρη αν μπορούσε να της δώσει έστω κι ένα μόνο βιβλίο απ' εκείνη τη στοίβα. / Το κορίτσι παρακάλεσε τον καροτσιέρη να της δώσει έστω κι ένα μόνο βιβλίο απ' εκείνη τη στοίβα.

Ο καροτσιέρης χαμογέλασε και της είπε ότι μπορούσε να πάρει στο σπίτι της όσα έπεφταν κάτω.

8. Στο κείμενο ο αφηγητής δίνει την παρακάτω απάντηση: /10

«Θα τα φορτώσουμε όλα σε ένα διαστημόπλοιο και θα τα στείλουμε στ' άστρα!»

Κάνω όποιες αλλαγές χρειάζονται στην περίοδο αυτή, ώστε να εκφράζει:

α) επιθυμία

(Θέλει/Επιθυμεί) να τα φορτώσουμε (φορτώσουν) όλα σε ένα διαστημόπλοιο και να τα στείλουμε (στείλουν) στ' άστρα!

β) προσταγή, απαίτηση

Φορτώστε τα όλα σε ένα διαστημόπλοιο και στείλτε τα στ' άστρα!

9. Κυκλώνω τη σωστή απάντηση.

/10

- «Στεκόταν στην άκρη του δρόμου μια μέρα, όταν ένα κάρο έφθασε με θόρυβο.»

Η υπογραμμισμένη πρόταση είναι:

- α) υποθετική β) χρονική γ) αποτελεσματική

- «Τα κάρα που είχε δει ήταν γεμάτα μόνο με σανό, άχυρο ή κοπριά.»

Η υπογραμμισμένη λέξη είναι:

- α) υποκείμενο β) αντικείμενο γ) κατηγορούμενο

- «Τα κουβαλούσα πάντα μαζί μου στους σκονισμένους δρόμους της δικής μου ζωής.»

Το ρήμα «κουβαλούσα» είναι:

- α) μεταβατικό β) αμετάβατο γ) συνδετικό

- Το ρήμα «ξεχύθηκαν» είναι στην:

- α) ενεργητική φωνή β) παθητική φωνή

- Διαβάζοντας τη σχολική εφημερίδα,...

- α) μπορείτε να ενημερωθήτε. β) μπορείται να ενημερωθήται.
γ) μπορείται να ενημερωθείτε. δ) μπορείτε να ενημερωθείτε.

Δραστηριότητα παραγωγής γραπτού λόγου

10. «Τα χρόνια πέρασαν και τα βιβλία του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν έφτασαν ως εμένα.» Φαντάζομαι ότι είμαι ο αφηγητής της ιστορίας και αφηγούμαι σε μια παράγραφο (80 με 100 λέξεις) **πότε και με ποιον τρόπο** απέκτησα τα βιβλία. Οι λέξεις στο διπλανό σημείωμα μπορεί να με βοηθήσουν.

ηλικία,
έκπληκτος,
αποκάλυψε,
ενθουσιασμό

Κριτήρια αξιολόγησης της παραγωγής κειμένου	Μονάδες
Περιεχόμενο: <ul style="list-style-type: none">• Πότε απέκτησα τα βιβλία;• Με ποιον τρόπο απέκτησα τα βιβλία;• Συναισθήματα	2 3 1
Δομή (συνοχή, συνεκτικότητα)	2
Διατύπωση/Λεξιλόγιο/Ορθογραφία	2